

רע"פ 2720/22 - פלונית נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2720/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: פלונית

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד ב-ת"פ 63710-12-20 מיום 20.03.2022 שניתן על ידי השופטת העמיתה ז' בוסתן והשופטים ש' בורנשטיין ו-ש' צנציפר-הלפמן

בשם המבקשת: עו"ד טלי גוטליב

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת העמיתה ז' בוסתן והשופטים ש' בורנשטיין ו-ש' צנציפר-הלפמן) ב-ת"פ 63710-12-20 מיום 20.3.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקשת על הכרעת הדין, והתקבל באופן חלקי ערעורה על גזר הדין של בית משפט השלום בראשון לציון (השופט ג' אבנון) ב-ת"פ 45327-08-18 מיום 19.10.2020 ומיום 17.11.2020, בהתאמה.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 25.6.2018 סמוך לשעה 3:43, נהגה המבקשת ברכבה בראשון לציון, תנאי עמוד 1

הדרך היו נוחים והראות הייתה טובה. באותה העת, שני קטינים - המתלונן וחברו, נסעו על גבי אופניים חשמליים, ומשהתרוקנה הסוללה, החבר עלה למדרכה, והמתלונן אשר ישב על האופניים, ניסה להרימם לכיוון המדרכה בעודם על הכביש.

המבקשת לא הבחינה במתלונן, פגעה עם רכבה באחורי אופניו, והוא הושלך לעבר שיחים (להלן: התאונה). חרף זאת, המבקשת המשיכה בנסיעתה ועצרה רק בהמשך הדרך לאחר שפנתה בצומת קרוב. אז, אחות המבקשת אשר נסעה עמה, יצאה מהרכב ושבחה למקום התאונה (להלן: האחות). זו האחרונה הצהירה כי ידועה לה זהות הנהג הפוגע - אך לא מסרה פרטים, ובטרם עזבה את זירת התאונה, נטלה עמה את פלסטיק מראת הרכב שנותר מאחור.

בשעות הערב, המבקשת הסיעה את רכבה למוסך לשם תיקונו, ובסמוך לשעה 21:00 דיווחה למשטרה אודות התאונה, אך לא באופן שמאפשר לקשור בין דיווחה לבין הפגיעה במתלונן. למחרת, רכב המבקשת אותר בחניה מחוץ למוסך.

כתוצאה מהתאונה, נגרם למתלונן שבר באפו, דיסלוקציה של מחיצת האף ופצעי שפשוף בגופו.

3. המבקשת הורשעה בבית משפט השלום בעבירה של נהיגה ברשלנות שגרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש, לפי סעיפים 262(2), 38(2) ו-38(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); ובעבירת הפקרה, לפי סעיף 64א(ב) לפקודה. מנגד, המבקשת זוכתה מחמת הספק מעבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

בית משפט השלום קבע כי עדויות עדי התביעה נמצאו מהימנות, והן משתלבות כדבעי האחת ברעותה ובראיות נוספות, בעוד עדות המבקשת "נקשרה בסבך של היגדים סותרים" הן במשטרה והן באמרותיה לעדים.

נקבע על סמך עדות הבוחן כי תנאי הדרך היו טובים, ואילו בלמה המבקשת את רכבה בזמן - הייתה מספיקה לעצור במרחק של 27.49 מטרים לפני האופניים, ומונעת את התרחשויות התאונה. כן הודגש, כי על אף ידיעתה כי פגעה באדם, המשיכה בנסיעתה ועצרה רק במרחק של כמה מאות מטרים ממקום התאונה.

4. בגזר דינו, בית משפט השלום הדגיש את חומרת מעשי המבקשת, ובפרט את עבירת ההפקרה בהיותה עבירה "מכוערת" אשר הערכים המוגנים העומדים ביסודה הם ערכי מוסר וסולידריות חברתית הנוגעים לנפגע התאונה ו-"לגורלה ופניה של החברה".

בית משפט השלום שב ומנה את שרשרת מעשי המבקשת, בין היתר, העובדה כי לה אחריות בלעדית לתאונה; לא עצרה בזירת התאונה, ולא שבה אליה במטרה לוודא כי המתלונן יזכה לטיפול רפואי הולם; לא סיעה לרשויות האכיפה בבירור התאונה; וניסתה להתחמק מאחריותה. על כן, ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, לצד פסילת רישיון נהיגה למשך 3-6 שנים.

בגזירת עונשה בתוך המתחם, נשקלו לקולה נסיבותיה האישיות של המבקשת, ובכללן – גילה הצעיר, אורח חייה הנורמטיבי, ועבר תעבורתי מזערי. מנגד, בית המשפט נתן דעתו לעובדה כי המבקשת לא הביעה חרטה, ואת הצורך בהרתעת הרבים לנוכח שכיחות עבירת ההפקרה.

בהתחשב בכל אלו, נגזרו על המבקשת 14 חודשי מאסר בפועל; 3 חודשי מאסר על תנאי לבל תעבור עבירה של נהיגה רשלנית בה נחבל אדם חבלה של ממש, למשך 3 שנים; פסילת רישיון נהיגה למשך 3 שנים ומחצה; שנה פסילת רישיון נהיגה על תנאי לבל תעבור עבירה של נהיגה רשלנית בה נחבל אדם או הפקרה, למשך 3 שנים; וכן פיצוי למתלונן בסך 7,500 ש"ח.

5. ערעור המבקשת על הכרעת הדין – נדחה; ואילו ערעורה על גזר הדין – התקבל באופן חלקי.

בית המשפט המחוזי דחה את טענות המבקשת כי בייצוגה בהליך בבית משפט השלום – נפל פגם וכשל; כי מחדלי חקירה "רבים" פגעו בהגנתה; וכי ניתנה פרשנות שגויה למסכת העובדתית.

אשר לערעור על גזר הדין, בית המשפט המחוזי שב על חומרתה הרבה של עבירת ההפקרה, ועל המדיניות העקבית בפסיקה בהשתתף עונש מרתיע בדמות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. עוד הוער כי אף לאחר הרשעתה, המבקשת לא נוטלת אחריות על מעשיה, ודובקת בגרסתה חרף היעדר תימוכין לה בחומר הראיות.

אף על פי כן, מצא בית המשפט להפחית את עונשה של המבקשת בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת. לאחר שהקל במתחם העונש ההולם, בית המשפט המחוזי השית על המבקשת 10 חודשי מאסר בפועל, חלף 14 חודשי המאסר בפועל שהוטלו עליה על ידי בית משפט השלום. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

6. מכאן הבקשה שלפניי, עמה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

המבקשת שבה ומלינה על חומרת עונשה. לטענתה, בקשתה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות והיא כלשונה: "מהו איפוא מעמד הצעת הרכב שופטים לענישה שאינה מאחורי סורג ובריח, ומהן השלכות ההצעה הזו על אינטרס הסתמכות של המבקשת ועיניו הדין כתוצאה מניהול ערעור כפול בפני שני הרכבי שופטים שונים בהשתלשלות העובדתית כמתואר לעיל".

המבקשת משיגה בבקשתה ביחס "להצעה" אשר נטען כי בית המשפט המחוזי הציע לה במסגרת הדיון בערעור, אשר לא באה לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון, ולא ניתנה לה התייחסות בפסק הדין.

דיון והכרעה

7. הלכה ידועה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ובמקרים חריגים בלבד, המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או כאשר נגרם לו אי צדק מהותי או עיוות דין (רע"פ 2155/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (11.4.2022); רע"פ 1007/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.3.2022)).
- בפרט, בקשת רשות ערעור הנסובה על חומרת העונש לא תתקבל, אלא במקרים בהם ישנה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות (רע"פ 1899/22 אלקרעאן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.3.2022)).
- הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלה – ודי בכך כדי לדחותה.
8. למעלה מן הצורך – אף לו הייתי נכון לאמץ את טענת המבקשת כי בית המשפט המחוזי הציע, שלא לפרוטוקול, את ההצעה העונשית, הרי שנפסק זה מכבר כי הצעה שהציע בית המשפט לצדדים במהלך ההליך אינה כובלת את שיקול דעתו בהכרעתו הסופית (רע"פ 500/07 נסאר נ' מדינת ישראל (5.9.2007); רע"פ 7978/05 מור נ' מדינת ישראל (28.8.2005); רע"פ 5670/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ג (14.9.2011)).
9. קשה היא עבירת ההפקרה המשקפת חובה מוסרית בסיסית המוטלת על נוהג רכב המעורב בתאונה, להושיט יד לאדם אשר נפגע בעקבותיה. חומרתה היתרה של עבירת ההפקרה יסודה בעזיבתו הפיזית של הנהג את זירת התאונה – בעוד הנפגע נעזב לאנחות בשולי הדרך (רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 187, פסקה 13 (2002); ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל, פ"ד סד(2) 666, פסקה 20 (2011)).
- עבירת ההפקרה, והעונש המשמעותי בצידה, נחקקה נוכח חומרת מעשה ההפקרה; כדי להתמודד עם שכיחותה הגוברת (הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 3), התשכ"ד-1964, ה"ח 290, 295); וכדי למנוע מנהג הרכב הפוגע להתחמק מאחריותו לתאונה (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (2.11.2006)).
- זאת ועוד, רבה חומרתו של נהג הנוטש את זירת התאונה, כאשר הנפגע אשר נותר חבול מאחור – הוא קטין (רע"פ 835/21 סוילם נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (9.2.2021)).
10. בענייננו, המבקשת פגעה בקטין במהלך נהיגתה, ולמרות שהבחינה כי פגעה בו, המשיכה בדרכה ולא עצרה לדרוש בשלומו ולהציע את עזרתה. ברי כי מעשים אלו דורשים ענישה הולמת.
11. אשר על כן, העונש שבית המשפט המחוזי השית על המבקשת הולם את חומרת מעשיה; מתחשב כראוי במכלול נסיבות ביצוע העבירות לחומרה ולקולה; ואין בו כדי להצדיק את התערבות ערכאת הערעור, לא כל שכן במסגרת "בגלגול שלישי".

12. סוף דבר, הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

ניתנה היום, ב' באייר התשפ"ב (3.5.2022).

ש ו פ ט